

Marks kommun
kommun@mark.se

2020-05-07
1 (23)
Dnr-SI 2019:8939

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Parkskolan i Marks kommun

Inledning

Med anledning av den rådande situationen med risker för smittspridning av Covid-19

Många skolor är i dagsläget starkt påverkade av de åtgärder som vidtas med anledning av Covid-19. Följden kan vara stor frånvaro av personal eller att resurser måste tas i anspråk för nya förhållanden. För gymnasieskolan och vuxenutbildningen gäller särskilda rekommendationer. Skolinspektionen anpassar för närvarande på olika sätt sin tillsyn och granskning. Mer information finns på www.skolinspektionen.se. Vi följer kontinuerligt situationen och hur den påverkar skolsystemet i olika delar av landet. Eftersom skolan fortfarande är aktiv och ska fortgå men under andra omständigheter menar Skolinspektionen dock att det är viktigt att meddela bedömningen efter den tidigare tillsynen eller granskningen som redan ägt rum. Skolinspektionen har i detta beslut satt uppföljningstiden med hänsyn till rådande omständigheter. Uppföljningstiden kan komma att förlängas ytterligare om förutsättningarna förändras. Om du som huvudman behöver längre uppföljningstid kontakta Skolinspektionen för prövning.

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Parkskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Parkskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver följa upp och analysera skolenhetens resultat utifrån ett helhetsperspektiv. Detta innefattar att systematiskt följa upp och analysera elevernas kunskapsresultat i alla ämnen och årskurser samt att kontinuerligt följa lärarnas undervisning.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver dels ge eleverna möjlighet att vara delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen men även se till att eleverna utvecklar sin förmåga att reflektera och ta ansvar över sitt eget lärande.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med lärarna utveckla gemensamma strategier och förhållningsätt för att skapa och upprätthålla studiero på skolan.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i låg utsträckning.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver skapa förutsättningar för lärare att kontinuerligt diskutera och kvalitetssäkra sina bedömningar i samtliga ämnen.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 15 januari 2021 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområden och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– SI 2019:8939) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att rektorn inte följer upp och analyserar skolans resultat utifrån ett helhetsperspektiv. Elevernas kunskapsresultat följs upp och analyseras i mycket begränsad omfattning och det saknas en systematik i hur resultat som är kopplade till trygghet och studiero följs upp och analyseras. Vidare framgår det av granskningen att rektorn i högre grad behöver följa upp lärarnas undervisning inklusive hur lärarna arbetar med värdegrundsfrågor och ta med detta i sin helhetsbild vid en uppföljning och analys av skolans måluppfyllelse. Det framkommer vidare att lärarna förvisso har börjat samarbeta i högre grad under nuvarande läsår. Dock behöver rektorn leda det arbetet på ett tydligare sätt så att det kollegiala arbetet också leder till konkreta åtgärder som ger avtryck i undervisningen. Det saknas dessutom ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolenheten och rektorn behöver på ett medvetet sätt leda detta arbete så att det genomsyrar hela utbildningen.

Rektorns arbete med att följa upp och analysera skolans resultat saknar helhetsperspektiv

Granskningen visar att rektorn i begränsad omfattning följer upp och analyserar skolans resultat. Av intervjuer med lärarna, elevhälsan och rektorn framkommer att det finns en viss systematik kring hur de på skolan följer upp och analyserar sitt arbete med värdegrundsfrågor, trygghet och studiero (se vidare under avsnittet Trygghet och studiero). Däremot görs uppföljningar och analyser av elevernas kunskapsresultat i mycket begränsad omfattning. I samtliga intervjuer som genomförts med personal på skolan och i skolenhetens *Resultatrapport 2019* framgår en samstämmig bild av att det endast är i ämnena svenska och matematik som elevernas kunskapsresultat följs upp på skolenhetsnivå. Rektorn anger att de använder Skolverkets bedömningsstöd i svenska och matematik och att dessa visat lägre resultat i matematik än i svenska för läsåret 2018/19. Därför är målsättningen att höja resultaten i matematik men det är ännu inte beslutat hur vi kommer att gå tillväga i det arbetet, anger rektorn. Av varken intervjuer eller skolenhetens kvalitetsarbete, som huvudmannen har inkommit med inför granskningen, framgår några exempel på åtgärder som bygger på en uppföljning och analys av elevernas kunskapsresultat.

Vidare framgår det av granskningen att rektorn har genomfört en del lektionsbesök och därefter samtalat med lärarna om iakttagelser som gjorts. Även om rektor anger att hen kunnat identifiera exempelvis skillnader i hur väl lektioner är strukturerade och att elevernas inflytande och delaktighet generellt sett är låg så anser rektorn att hen varit för kort tid på skolan för att kunna se några kopplingar till elevernas resultat. Lektionsbesöken har än så länge inte varit något som rektorn genomfört systematiskt, men rektorn anger att hen har för avsikt att planera in det framöver.

Rektorn ser inte till att det sker ett lärande i kollegiet som ger avtryck i undervisningen

Granskningen visar att rektorn skapat en organisation som innebär att lärarna och elevhälsan ges vissa förutsättningar att samverka men rektorn ser inte till att det resulterar i ett kollegialt lärande som ger avtryck i undervisningen. Både rektorn och lärarna beskriver under intervjun att det inte varit någon kontinuitet i skolledningen under flera års tid vilket resulterat i att det saknats ett kollegialt samarbete på skolenhetsnivå. Lärarna anger exempelvis att det tidigare har funnits ämnesgrupper, där även lärare från andra skolenheter i kommun deltagit, men att det inte längre finns någon sådan samverkan. Rektorn har inför innevarande läsår organiserat om lärarna i årskursvisa arbetslag samt infört en ny mötesstruktur i syfte att skapa bättre förutsättningar för lärarna att samverka. Både rektorn och lärarna anger dock att det största utvecklingsområdet under innevarande läsår är att öka det kollegiala samarbetet, vilket även inkluderar samarbetet mellan elevhälsan och lärarna. Lärarna

anger förvisso att de nu har bättre förutsättningar för att kunna samverka jämfört med föregående läsår, främst i de årskursvisa arbetslagen, men att det saknas en röd tråd och en struktur kring deras kollegiala samarbete. Vidare anser lärarna att gemensamma möten hittills inte främst har handlat om undervisningsnära frågor utan mer av övergripande karaktär som exempelvis arbetsmiljö och organisationsfrågor. All intervjuad personal ger bilden av att det saknas en samsyn kring undervisningsfrågor och att lärarna inte arbetar tillsammans med några gemensamma konkreta åtgärder, utöver att använda bildstöd i undervisningen, som avser att förbättra undervisningen. Elevhälsan beskriver att de arbetat under flera år med kompetensutveckling kring extra anpassningar och att det bland annat resulterat i att lärarna använder sig av bildstöd för att förtydliga skoldagen för eleverna. Det pågår ett utvecklingsarbete kring att förbättra kommunikationen mellan elevhälsan och lärarna vilket hitintills har resulterat i tydligare rutiner kring arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd men även att det finns forum för lärare och elevhälsan att samverka. Rektorn beskriver att utvecklingsarbetet kring lärarnas kollegiala samarbete är påbörjat och berättar vidare att hen håller på att utarbeta en struktur för vad lärarnas ska samverka kring. Det behöver bli tydligare för lärarna vad som behöver utvecklas på skolan, säger rektorn.

Parkskolan saknar ett strategiskt jämställdhetsarbete

Vidare visar granskningen att rektorn inte leder ett strategiskt jämställdhetsarbete på Parkskolan. Lärarna beskriver att de inte haft fokus på jämställdhetsfrågor på skolan utan att de som enskilda lärare arbetar med detta på sitt sätt i sina klasser. Dock anser lärarna att det finns behov av ett gemensamt arbete då de aktivt behöver arbeta med elevernas syn på könsroller. Lärarna berättar under intervjun att de anser att det behövs ett helhetstänk kring detta på skolan. Rektorn anger under intervjun att hen anser att det finns en medvetenhet bland lärarna kring jämställdhetsuppdraget men att det ännu inte finns ett gemensamt jämställdhetsarbete på skolenheten. Vidare redovisas enstaka kunskapsresultat utifrån flickor och pojkar i skolans *Resultatrapport 2019*, men det saknas en analys av dessa resultat. I rapporten finns heller ingen uppföljning av resultat kopplat till hur jämställdhetsfrågor tas upp i undervisningen och därmed finns heller inga framtagna utvecklingsområden kopplat till frågan.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver följa upp och analysera skolenhetens resultat utifrån ett helhetsperspektiv. Detta innefattar att systematiskt följa upp och analysera

elevernas kunskapsresultat i alla ämnen och årskurser samt att kontinuerligt följa lärarnas undervisning.

Granskningen visar att rektorns arbete med att utveckla Parkskolans undervisning inte utgår från ett helhetsperspektiv. Det är viktigt att rektorn har en bred uppföljning av verksamhetens resultat som grund för att utveckla undervisningen. Dessutom är rektorns uppföljning av undervisningens genomförande allt för sporadisk för att rektorn ska kunna skaffa sig en god nulägesbild om hur undervisningen bedrivs på skolan samt hur det påverkar elevernas lärande. Utifrån ett helhetsperspektiv, där en analys av verksamhetens resultat och hur lärarnas undervisning påverkar dessa resultat, är det viktigt att rektorn tar fram konkreta åtgärder för att utveckla undervisningen på Parkskolan.

Enligt skollagen ska rektor särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Av skollagen framgår att rektorn ansvarar för att på skolenhetsnivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Rektorn har en central och viktig roll i att leda kvalitetsarbetet och det är viktigt att kvalitetsarbetet inte enbart inkluderar svagheter i sin analys utan även tar fasta på de framgångsfaktorer som skolan har. En viktig del i uppföljningen är att rektorn följer upp arbetssätt och metoder i undervisningen och hur det påverkar elevernas utveckling och lärande för att nå de nationella målen.

En viktig utgångspunkt i skolans kvalitetsarbete är rektorns goda kännedom om nulägesbilden på skolenheten som är en förutsättning för att bland annat fatta beslut om utvecklingsåtgärder och fördela resurser utifrån behov i verksamheten. Av den anledningen rekommenderar Skolinspektionen rektorn att skapa rutiner och former för systematisk och kontinuerlig uppföljning av kunskapsresultaten i samtliga ämnen samt att kontinuerligt följa upp lärarnas undervisning. Detta för att rektorn ska kunna skaffa sig en bred bild av elevernas kunskapsutveckling samt undervisningens kvalitet på skolövergripande nivå. För att kunna skapa sig en helhetsbild behöver rektorn utarbeta metoder för att följa upp undervisningen i klassrummen vilket även inkluderar i vilken utsträckning undervisningen behandlar värdegrundsarbetet. Skolinspektionen rekommenderar dessutom rektorn att utifrån beslutade åtgärder sätter upp tydliga mål och förväntningar för lärarnas samarbete så utvecklingsinsatserna också kan ge avtryck i undervisningen.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner
--

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att undervisningen oftast är varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd. Vidare framgår att det finns ett gemensamt arbete kring anpassningar och specifikt för de elever som är i behov av extra stöd, men att det saknas ett lika tydligt arbete kring de elever som har kommit långt i sin kunskapsutveckling. Vidare är inte undervisningen strukturerad på ett sätt som innebär att målet och/eller syftet med lektionen tydliggörs för eleverna, dessutom innehåller den sällan en uppföljande avslutning. Därtill är elevernas delaktighet i undervisningen begränsad. Elevernas möjlighet att reflektera och ta ansvar över sitt eget lärande genomsyrar heller inte undervisningen på Parkskolan.

Undervisningen innehåller oftast både ett aktivt lärarstöd och är varierad samt är till viss del strukturerad men mål och syfte behöver tydliggöras för eleverna

Granskningen visar att undervisningen oftast både innehåller ett aktivt lärarstöd och är varierad. Vid merparten av de observerade lektionerna arbetar lärarna för att skapa en varierande undervisning som omfattar olika moment anpassat till längden på lektionspasset och så att eleverna i de allra flesta fall behåller sitt engagemang hela lektionen. Lärarna som intervjuats ger exempel på hur de som enskilda lärare försöker variera sin undervisning. Lärarna ger bland annat exempel på hur de undervisar utomhus i området omkring skolan och att använda sig av händelser i omvärlden för att skapa variation och nyfikenhet bland eleverna. Vid observationerna framkommer också att lärarna ser till att eleverna snabbt kommer igång med sina arbetsuppgifter. Även elever som har svårt att komma igång får hjälp med skolarbetet av antingen en lärare eller av en resursperson. Skolinspektionen har dock kunnat observera enstaka tillfällen då elever blir inaktiva. Lärarna går runt i klasserna vid de tillfällen eleverna arbetar självständigt och elever räcker vanligtvis upp handen när de behöver hjälp. Eleverna anger under intervjun att de kan få hjälp om de behöver. Dock är det bara enstaka elever under intervjun som uppfattar att lärarna har instruerat dem hur de ska göra medan de får vänta på en lärares hjälp.

Vidare visar granskningen att lärarna tydliggör lektionens innehåll i varierande grad och att lärarna inte har någon samsyn kring hur de ska arbeta med lektionsstruktur. Både under intervjuer med elevhälsan och rektorn samt under de observerade lektionerna

framgår det att lärarna tydliggör innehållet i varierande grad vid starten på lektionen. Elevhälsan bekräftar också att de genomlektionsbesök kunnat se att lärarna både startar sina lektioner på olika sätt och att lärarna i varierande grad har en tydlig struktur under lektionen. Inte på någon av de observerade lektionerna går lärarna igenom lektionens mål eller syfte på ett tydligt sätt för eleverna. Både lärarna och rektorn anger att de gemensamt på skolenheten arbetar med hjälp av bildstöd för att förtydliga vad som kommer att hända under skoldagen. Däremot anger lärarna att det saknas en samsyn och att de heller inte har någon gemensam struktur för lektionerna. Av granskningen framgår också att lektioner sällan avslutas med en uppföljande avslutning (se vidare under avsnittet "Eleverna görs inte delaktiga i sitt eget lärande").

Undervisningen anpassas mestadels utifrån elevernas olika förutsättningar

Granskningen visar att undervisningen mestadels anpassas efter elevernas olika behov. Framförallt är det genom att eleverna arbetar med olika arbetsmaterial som denna anpassning sker. Vid de observationer som Skolinspektionen genomfört arbetar alla elever med samma moment och till en början också med samma material eller uppgifter och vid en lektion där elever blir klara med det planerade momentet instruerar läraren dem att kontrollera att de är klara med tidigare uppgifter de har arbetat med i samma ämne. Eleverna beskriver att de har läromedel med olika svårighetsgrader. Detta gäller särskilt matematik där det finns olika nivåer och olika böcker, uppger eleverna. Eleverna beskriver dock att de i de flesta ämnen kan få extrauppgifter om de snabbt blir klara. Både lärarna och elevhälsan beskriver att de har pågående kompetensutveckling med hjälp av material från SPSM kring framför allt extra anpassningar. Lärarna och elevhälsan beskriver att de i samband med det arbetet nu i högre utsträckning anpassar både material och den fysiska lärmiljön i klassrummet för eleverna. Lärarna ger exempel under intervjun hur de i sin egen undervisning planerar för elever som snabbt blir klara eller har kommit längre i sin kunskapsutveckling men att det inte finns några gemensamma diskussioner eller strukturerat samarbete kring det. Rektorn anger att hen pratat med lärarna om elever som har kommit längre i sin kunskapsutveckling då hen har kunnat se att det varierar mellan lärarna hur duktiga de är på att ta fram material som utmanar även dessa elever.

På lektionerna som Skolinspektionen observerat syns exempel på hur lärarna arbetar med att stärka elevernas självförtroende och motivation att lära. Bland annat uppmuntrar lärarna eleverna, framför allt för deras ansträngningar och att de har jobbat bra under lektionens gång. På majoriteten av lektionerna framgår ett tillåtande klimat som gör att elever försöker svara på frågor och läraren tar hand om de fel som förekommer utan att dessa kommenteras negativt av andra elever. Flera av lärarna

beskriver under intervjun vikten av att alla elever ska få förutsättningar att lyckas och att eleverna därför får uppgifter utifrån kunskapsnivå och att de även får rimlig tid för att klara uppgiften.

Eleverna är i begränsad omfattning delaktiga i planering eller utvärdering av undervisningen och i att utveckla sin förmåga att ta ansvar för sitt eget lärande

Granskningen visar att elevernas möjlighet att reflektera och ta ansvar över sitt eget lärande inte genomsyrar undervisningen. Eleverna anger under intervjun att lärarna sällan frågar dem om vad de lärt sig eller att lärarna på annat sätt gör ett uppföljande avslut på lektionen. Detta bekräftas av genomförda observationer där endast en av dessa lektioner innehöll en avslutande del där eleverna fick möjlighet att reflektera över lektionens innehåll eller vad de har lärt sig. Under de observerade lektionerna finns det generellt litet utrymme för eleverna att ta ansvar för sin egen planering. Vid några tillfällen, när eleven är klar med det som läraren har planerat, får eleven göra val kring den uppgift de vill fortsätta att arbeta med. Av intervjuer med lärarna framgår att enstaka lärare arbetar med så kallade arbetsscheman där eleverna får möjlighet att planera in ordningen på de olika momenten de ska genomföra under veckan. Lärarna beskriver i övrigt att de låter eleverna vara delaktiga genom att de får välja svårighetsgrad på uppgifter. Av intervjuer med både lärare och elever samt av de lektioner som observerats framgår dock att det vanligtvis sker när eleven är klar med de moment och uppgifter som övriga klassen arbetar med.

Granskningen visar vidare att lärarna genom att försöka fånga upp elevernas intresse eller frågor i undervisningen låter dem vara delaktiga i planeringen av undervisningen. Lärarna ger exempel på hur de inför ett temaområde frågar eleverna vad de vill lära sig men även att de försöker fånga upp händelser som eleverna frågar om för att fördjupa sig kring det. Lärarna berättar vidare att de har diskuterat frågan om elevernas delaktighet och inflytande tillsammans men att det exempelvis inte finns några arbetssätt eller metoder som är gemensamt framtagna för arbetet med elevernas delaktighet. Rektorn anger att hens bild är att elevernas inflytande inte är så utbrett på skolan. Rektor berättar vidare de behöver samtala om detta oftare då det ännu inte finns något gemensamt arbete kring detta. Lärarna vill komma längre kring detta men i dagsläget fångar lärarna upp elevers delaktighet i undervisningen mer spontant och i ögonblick när det passar, anger rektorn.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver dels ge eleverna möjlighet att vara delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen men även se till att eleverna utvecklar sin förmåga att reflektera och ta ansvar över sitt eget lärande.

Granskningen visar att lärare tillsammans med rektorn på Parkskolan behöver utveckla verktyg och arbetssätt för att göra eleverna mer delaktiga i planering samt utvärdera undervisningen för att på så sätt öka elevernas delaktighet och inflytande. Elevernas möjlighet att reflektera och ta ansvar över sitt eget lärande genomsyrar heller inte lärarnas undervisning. Vidare visar granskningen att lektionerna sällan innehåller en uppföljande avslutning där exempelvis eleverna får möjlighet att reflektera över vad de lärt sig.

Enligt läroplanen ska elever ges inflytande över utbildningen. Det är centralt att lärarna har som utgångspunkt att eleverna vill och kan ta ansvar. Eleverna ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Eleverna ska ges möjlighet till inflytande över utbildningen och läraren ska utgå från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inlärn timer och för sitt arbete i skolan. Vidare anges att lärare ska svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad. Genom att delta i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen och genom att kunna göra egna val i undervisningen kan eleverna utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ta ansvar.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektor påbörjar ett arbete tillsammans med lärarna för att utveckla verktyg och metoder för att eleverna ska få möjlighet att utveckla sin förmåga att ta ett personligt ansvar för sitt lärande. Dels genom att göra eleverna mer delaktiga i planering samt utvärdering av undervisningen men också genom att eleverna får möjlighet att reflektera och ta ansvar över sitt eget lärande. En förutsättning för att eleverna ska kunna reflektera över sitt eget lärande är att lärarna diskuterar och kommer fram till hur de ska tydliggöra mål och förmågor kopplat till innehållet i undervisningen. För att elevers delaktighet och inflytande i skolan ska bli en realitet bör lärare involvera elever på ett konkret sätt och det gäller i alla ämnen. Det handlar om i vilken utsträckning lärarna möjliggör för eleverna att medverka i planering och utvärdering av undervisningens arbetssätt, arbetsformer och innehåll. Eftersom inflytandet ska vara påtagligt, det vill säga tydligt för eleverna, räcker det inte att läraren själv planerar undervisningen, med hänsyn till elevernas intressen och tidigare erfarenheter. Detta kan ses som ett indirekt elevinflytande, men för att inflytandet ska vara äkta behöver eleverna stimuleras till att ta aktiv del i planering och utvärdering av lektioner.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att det pågår ett visst arbete för att skapa trygghet och studiero på skolan men att rektorn behöver utveckla det arbetet för att skapa samsyn hos lärarna. Rektorn har vidtagit ett antal åtgärdande insatser kopplade till raster och till övriga gemensamma utrymmen för att öka tryggheten på skolan. Men det finns inga konkreta framtagna gemensamma strategier och förhållningssätt i undervisningen, varken kring studiero eller hur de ska arbeta förebyggande och främjande i undervisningen med trygghetsfrågor.

Det saknas gemensamma strategier och förhållningssätt kring studiero

Granskningen visar att det pågår ett utvecklingsarbete under nuvarande läsår för att öka studieron på Parkskolan men att det saknas en samsyn hur lärarna ska arbeta för att skapa eller upprätthålla studiero. Av den skriftliga dokumentationen som huvudmannen inkommit med inför granskningen framgår att lärarna ska placera eleverna på ett genomtänkt sätt i klassrummet och att lektionerna ska ha en tydlig struktur. Dock framgår det av intervjuer med lärarna att det saknas en samsyn kring hur de ska arbeta med lektionsstruktur. Lärarna berättar att det inte finns några gemensamma åtgärder förutom att de ska använda bildstöd när de går igenom skoldagen tillsammans med eleverna på morgonen. Lärarna beskriver vidare att de haft bra diskussioner och fått idéer kring hur de kan arbeta med studiero i samband med en kompetensutvecklingsinsats kring anpassningar. Därtill har en kollega föreläst kring tankar och tips hen tagit med sig från tidigare skola hen arbetat på. Lärarna berättar också att de pratat om studiero i respektive arbetslag. Dock anger lärarna att detta inte resulterat i att det finns något som är bestämt gemensamt om hur de ska arbeta med studieron i klassrummen.

Rektorn berättar att hen haft diskussioner tillsammans med skolans utvecklingspedagoger och förstelärare om vikten av att arbeta fram gemensamma strategier kring studiero. Även rektorn anger att bildstöd och en tydlig start på lektionen, så att eleverna vet de ska göra, är ett gemensamt arbetet kring studiero

men anger samtidigt hen inte vet om det följs av alla lärare. Eleverna upplever att de mestadels har studiero på sina lektioner även om det finns situationer där det kan bli för pratigt. De berättar vidare att de olika lärarna hanterar situationer när det blir för pratigt i klassrummet på olika sätt, vissa skäller på oss och vissa väntar in så att alla ska bli tysta, säger eleverna. Några elever berättar att de kan få gå in ett grupprum om det blir för pratigt i klassrummet. Rektorn anser att det överlag är bra studiero på skolan men att det finns grupper där det är stökigare och att hen fördelar extra personal dit.

Det finns ett medvetet åtgärdande arbete kring att skapa trygghet på skolan men det förebyggande och främjande trygghetsarbetet i undervisningen behöver utvecklas

Granskningen visar att Parkskolan arbetar aktivt med att vidta trygghetsskapande åtgärder kopplade till raster och till övriga gemensamma utrymmen. Däremot saknas ett gemensamt förebyggande och främjande arbetet kring trygghetsfrågor i undervisningen på skolenheten. Både lärarna och elevhälsan beskriver att de deltagit i en kommunövergripande insats som bland annat innefattar att öka tryggheten på skolan. Både lärarna och rektorn beskriver att de ännu inte har genomfört alla delar av den gemensamma planerade insatsen. Det framgår under intervjun med både elevhälsan och lärarna att arbetet än så länge resulterat i att det finns gemensamma regler och förhållningssätt, som även eleverna varit med och diskuterat, men att arbetet än så länge är begränsat till att omfatta hur de tillsammans ska skapa trivsel och ha ett gemensamt bemötande av eleverna på exempelvis skolgården, korridorer och matsalen. Lärarna berättar att de ännu inte har kommit så långt att de haft gemensamma diskussioner om hur de arbetar med trygghet och värdegrundsfrågor i undervisningen.

Lärarna beskriver även att det finns en kommungemensam enkät som vanligtvis genomförs men att de inte varit med och följt upp eller analyserat resultatet av den senaste enkäten. Det framgår dock att rektorn tagit del av resultaten av denna enkät och utifrån den vidtagit åtgärder där hen kunnat identifiera undervisningssituationer där eleverna har känt sig mindre trygga och därför har satt in extra resurspersonal där det har funnits ett sådant behov. Varken resultatet från denna enkät eller andra resultat kopplade till trygghet eller studiero finns redovisade skolans inskickade kvalitetsarbete för läsåret 2018/19. Vidare så beskriver lärarna att de för några år sedan genomförde en kartläggning av skolgården, och att en kommer att göras under innevarande läsår, för att tillsammans med eleverna identifiera otrygga platser. Kartläggningen resulterade bland annat i att skolgården indelades i olika zoner samt att fler vuxna finns tillgängliga på rasterna i syfte att förhindra konflikter bland eleverna.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med lärarna utveckla gemensamma strategier och förhållningsätt för att skapa och upprätthålla studiero på skolan.

Granskningen visar att rektorn behöver utveckla skolans samlade arbete med att skapa och bibehålla en skolmiljö som präglas av studiero. Granskning visar att skolan har ett pågående utvecklingsarbete för att öka studieron men att det ännu inte har resulterat i en samsyn bland skolans lärare och annan personal kring hur de ska arbeta för att skapa eller upprätthålla studiero.

Av skollagen framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. För att åstadkomma en miljö på skolan där all undervisning präglas av studiero krävs att det finns fungerande forum för lärarna att diskutera och komma överens om gemensamma strategier och förhållningssätt.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att skapa fungerande forum för att lärarna ska kunna diskutera och komma överens om gemensamma strategier och förhållningssätt kring studiero. En viktig del i ett gemensamt förhållningssätt är att samtala och diskutera hur undervisningens genomförande påverkar studieron. Detta kan ske genom att rektorn, exempelvis utifrån lektionsobservationer, lyfter fram goda exempel för att kunna hitta framgångsrika strategier i kollegiet. Det är också betydelsefullt att ta med eleverna i arbetet för att identifiera vad i undervisningen som orsakar god respektive dålig studiero. Rektorn behöver också följa upp och utvärdera de gemensamma besluten om hur studiero ska skapas och upprätthållas. Dels för att kunna reflektera och ompröva beslut tillsammans med lärarna men också för att kunna följa upp om det finns lärare som behöver stödinsatser eller kompetensutveckling.

Bedömning och betygssättning**Författningsstöd**

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i låg utsträckning.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att rektorns analys av bedömning och betygssättning är mycket begränsad. Den omfattar enbart ett fåtal ämnen och det saknas därmed ett brett underlag för att identifiera eventuella omotiverade avvikelser. Vidare visar granskningen att det sker en alltför begränsad samverkan gällande bedömningsfrågor eftersom lärarna endast har vissa forum för att göra gemensamma bedömningar och för att arbetet endast omfattar vissa ämnen.

Rektorn behöver analysera eventuella skillnader av lärarnas bedömningar

Granskningen visar att rektorn inte genomför någon resultatuppföljning som syftar till att analysera om lärarna gör likvärdiga bedömningar. Rektor följer visserligen upp elevernas kunskapsresultat i ämnena svenska och matematik men det saknas uppföljningar av lärarnas bedömningar i övriga ämnen (se vidare under avsnittet Rektors ledarskap). Därmed saknar rektor förutsättningar för att kunna göra jämförelser och analyser av omdömen ur ett likvärdighetsperspektiv mellan exempelvis ämnen, lärare och årskurser. Vidare framgår det av den inför granskningen inskickade skriftliga dokumentationen att det saknas ett gemensamt sätt för lärarna att skriva sina omdömen och lärarna gör detta både digitalt och analogt.

Lärarna saknar förutsättningar för att kunna diskutera och kvalitetssäkra sina bedömningar i alla ämnen

Granskningen visar att rektorn har skapat förutsättningar för lärarna att kvalitetssäkra sina bedömningar i ämnena svenska och matematik. I övrigt får lärarna varken förutsättningar eller instruktioner för att kvalitetssäkra sina omdömen. Lärarna och rektorn beskriver att de använder Skolverkets bedömningsstöd i både matematik och svenska. Rektorn beskriver att lärarna under nuvarande läsår nu fått förutsättningar för att samverka kring bedömningar i ämnena svenska och matematik då de tillsammans går igenom elevernas svar och resultat utifrån Skolverkets bedömningsstöd i dessa ämnen.

Vidare beskriver lärarna att de, utöver samarbetet med Skolverkets bedömningsstöd, förvisso tar upp exempel på elevuppgifter med sina närmaste kollegor i arbetslaget och att speciallärare även är involverad i det arbetet i något ytterligare ämne. Men under intervjuerna framgår att det saknas forum för lärarna att kvalitetssäkra sina bedömningar, utöver ämnena svenska och matematik. Lärarna anger att det har saknats en struktur i bedömningsarbetet men att rektorn har börjat se över hur lärarna kan få förutsättningar till ett sådant arbete men att de ännu inte har kommit igång med något samlat arbete kring bedömningsfrågor. Lärarna beskriver vidare att det var bra när det tidigare fanns en samverkan med lärare från andra skolor kring bedömningsfrågor men att det inte längre finns något sådant utbyte. Lärarna berättar

att de då tog fram fram pedagogiska planeringar för några skolämnena. I dessa planeringar konkretiserades kunskapsmålen för respektive årskurs. Det framgår dock av intervjuerna att dessa planeringar används i begränsad omfattning på skolan och att lärarna dessutom anser att dessa behöver revideras för att vara aktuella.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver skapa förutsättningar för lärare att kontinuerligt diskutera och kvalitetssäkra sina bedömningar i samtliga ämnen.

Granskningen visar att rektorn endast ger lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar i två ämnen. Även om lärare ger exempel på att de samtalar om bedömningsfrågor med kollegor inom arbetslaget och/eller med specialläraren är lärarnas förutsättningar att skapa samsyn kring tolkning av kunskapskrav och för att göra likvärdiga bedömningar väldigt begränsade. Det finns inte heller någon samverkan med andra skolor för lärare att kalibrera sina bedömningar för att skapa likvärdighet. Detta är extra viktigt för de lärare som är ensamma att undervisa i sitt ämne på skolan eller för de som inte har en ämneskollega i sitt årskursvisa arbetslag.

Enligt Skolverkets allmänna råd med kommentarer om betyg och betygssättning har rektorn en betydelsefull roll för att underlätta lärares arbete med rättvisande och likvärdiga omdömen och betyg. Det innebär att se till att lärare får tid och möjlighet att tillsammans med kollegor diskutera hur de allsidigt kan utvärdera elevernas kunskaper, hur de kan utforma ändamålsenliga bedömningssituationer och hur de kan bedöma olika elevprestationer. I de allmänna råden framkommer även att sambedömning är ett betydelsefullt redskap för ökad likvärdighet, eftersom det bidrar till en gemensam syn på vad som ska bedömas och hur bedömningen ska gå till. I de tidigare åren i grundskolan syftar lärares bedömningar främst till att avgöra om eleverna och undervisningen är på rätt väg. Bedömningarna har alltså i första hand ett formativt syfte. Rektorn behöver se till att lärare får tid och möjlighet att tillsammans med kollegor diskutera hur de allsidigt kan utvärdera elevernas kunskaper. Detta behöver organiseras mellan rektor på olika skolenheter så att det skapas mötesplatser, såväl fysiska som digitala, för de lärare som saknar ämneskollegor på skolan.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att skapa forum för bedömningsdiskussioner vid skolan och med andra skolor för att säkerställa likvärdiga bedömningar. Det gäller inte minst för de lärare som inte har ämneskollegor på skolan eller i sitt årskursvisa arbetslag. Arbetet behöver organiseras på ett sådant sätt att likvärdighet kan främjas genom sambedömning i alla ämnen och årskurser. En del i

detta arbete handlar om att ge alla lärare möjlighet att diskutera hur de bedömer elevernas kunskaper, såväl generell som ämnesspecifik och konkret samverkan i bedömningsfrågor. Det är en fördel om lärare ges möjlighet att samverka med andra lärare inte enbart på den egna skolan men även på andra skolor, då det senare bidrar till att bedömningen blir mer tillförlitlig och inte låter sig påverkas av till exempel lokala "traditioner" eller bedömningskulturer. Skolverkets stödmaterial "Sambedömning i skolan" kan med fördel användas som stöd i arbetet med att utforma fungerande forum för sambedömning. I stöd materialet framgår bland annat ett antal faktorer som gynnar en god sambedömning. En sådan faktor är att lärarna vid sambedömningstillfället diskuterar konkreta elevexempel som representerar en stor bredd av prestationer och elever med olika bakgrund. En annan faktor är när det finns en tydlig struktur för själva sambedömningssituationen som exempelvis fasta tider, en tydlig arbetsgång samt ett tydligt ledarskap i sambedömningsgrupperna som håller ihop diskussionerna.

På Skolinspektionens vägnar

X Susanne Nordberg

Beslutsfattare

Signerat av: Susanne Nordberg

X Fredrik Nellemo

Föredragande

Signerat av: Fredrik Nellemo

I handläggningen av ärendet har även utredaren Mattias Johannesson medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sex lektionsobservationer
- Två gruppintervjuer med elever
- Två gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektor leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov

och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 19-20 februari 2020. Besöket genomfördes av Fredrik Nellemo och Mattias Johannesson.

Parkskolan är en kommunal grundskola i Marks kommun med förskoleklass och årskurserna 1-2. Förskoleklass ingår inte i granskningen. Skolan är belägen i Skene och har ca 170 elever. Skolan leds av en rektor.

Bilaga 3: Redovisningsformulär för vidtagna åtgärder med anledning av utvecklingsområden i regelbunden kvalitetsgranskning i Parskolan, Marks kommun.

Detta formulär kan användas som stöd för er när ni redovisar hur ni har arbetat med de utvecklingsområden som Skolinspektionen har identifierat i samband med den regelbundna kvalitetsgranskningen.

Redovisningen av vidtagna åtgärder ska fastställas av huvudmannen.

En viktig del i Skolinspektionens arbete är att ta del av elevernas synpunkter om sin skolsituation i våra utredningar. Vi skulle därför vilja veta om ni återkopplat vårt beslut till eleverna och i så fall på vilket sätt?

Formulär för huvudmannens redovisning

- **Utvecklingsområde 1:** Rektorn behöver följa upp och analysera skolenhetens resultat utifrån ett helhetsperspektiv. Detta innefattar att systematiskt följa upp och analysera elevernas kunskapsresultat i alla ämnen och årskurser samt att kontinuerligt följa lärarnas undervisning.

Redovisa vilka åtgärder som genomförts:

Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:

Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?

Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

• Utvecklingsområde 2: Lärarna behöver dels ge eleverna möjlighet att vara delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen men även se till att eleverna utvecklar sin förmåga att reflektera och ta ansvar över sitt eget lärande.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
• Utvecklingsområde 3: Rektorn behöver tillsammans med lärarna utveckla gemensamma strategier och förhållningsätt för att skapa och upprätthålla studiero på skolan.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?

Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
• Utvecklingsområde 4: Rektorn behöver skapa förutsättningar för lärare att kontinuerligt diskutera och kvalitetssäkra sina bedömningar i samtliga ämnen.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras: